

Polazník

Noviny
obce Papradno

Ročník XI

1/2013

marec 2012

Štvrťročník

Slovo starostu

Vážení spoluobčania,

po príjemnom uvítaní Nového Roka 2013 pri obecnom úrade sa nám aj tento rozbehol a už ukrajuje z tretieho mesiaca. Na základe vašich ohlasov som vycítil, že uvítanie roka bolo vydarené a o rok si ho zopakujeme, aby sme sa v príjemnej atmosfére dobre zabavili.

Chceme a musíme šetriť

Začiatok roka je spojený so starosťami pri schvaľovaní rozpočtu, ktoré bolo teraz poznačené aj úspornými opatreniami v zmysle Memoranda o spolupráci pri uplatňovaní rozpočtovej politiky orientovanej na zabezpečenie finančnej stability verejného sektora na rok 2013, ktoré podpísala Vláda SR a Združenie miest a obcí Slovenska. Z tejto dohody nám vyplynula povinnosť zostaviť rozpočet tak, aby sme vykázali úsporu 15%, čo pre našu obec znamená ušetriť 75.478 €. Každá obec potrebuje investičné akcie, ktoré sú investíciou do rozvoja obce, čiže do budúcnosti, no 15 % šetrenie nás dosť obmedzuje. A to sa určite objavia neplánované finančné výdavky, aké sme zistili teraz pri topení snehu, keď vo veľkom množstve voda tečie cez asfaltový šindel do budovy požiarnej zbrojnice. Trochu zbytočnej nervozity vzniklo aj pri požiadavke hokejbalistov o finančnú podporu na vybudovanie mantinelov na ihrisku za školou, ale myslím, že to bolo iba kvôli nesprávnemu toku informácií. Všetci poslanci podporili ich snahu a dohodli sme sa na porade, že peniaze budú z rozpočtu poskytnuté, ale v prvom rade musia byť finančne pokryté projekty, pri ktorých je potrebné spolufinancovanie obce. Máme spracované 3 projekty na environmentálnom fonde a bol by zázrak, keby boli všetky tri odsúhlasené, takže z týchto projektov ostanú peniaze, ktoré sú plánované na spolufinancovanie. Pri schvaľovaní rozpočtu sa všetko vyjasnilo a okrem 2.000 € na činnosť klubu bude suma vo výške 5.000 € v priebehu roka na vybudovanie mantinelov uvoľnená z rozpočtu obce.

Nedajte sa odradiť

Hokejbalovému klubu chcem poďakovať za osvetlenie na ihrisku za školou, ktoré vybudovali svojpomocne z finančnej pod-

Dary slnka

Slnčné lúče – hrejivé, láskajúce, za ktorými sa otáčame ako slnečnica a nastavujeme im svoje bledé zimné tváre. Slnko nám túto zimu chýbalo, lebo sme mali väčšinou zamračenú oblohu a hmlu. Preto sa teraz o to viac tešíme na jar. Lebo slnko nám dodáva energiu, zmení náš deň na krajší. A hoci slnko na oblohe je veľmi potrebné, rovnako je dôležité, aby sme sa my sami stali slnkom – aby sme rozdávali úsmev, hrejivé slová a dotyky všetkým, ktorí sa na nás obracajú.

Duchovné aj veselé prežitie Veľkonočných sviatkov želá redakcia

Fašiangy 2013

pory sponzorov a ušetrených peňazí, ktoré dostávajú na činnosť klubu. Taktiež za ich úsilie a obetovaný voľný čas pri vytvorení klziska, ktoré slúžilo nielen im. Tu sa tiež ukázal charakter ľudí, keď niekto počas odmäku preváľal vrúbkovanú kanalizačnú rúru po rozmočenej ploche a zničil ich námahu. Aj takíto dokážeme byť voči sebe, takto si vážime to, čo niekto urobí aj pre osov ostatných. Verím, že ani hokejbalisti sa nenechajú znechutiť a dotiahnu rozbehnutú robotu do konca.

Tradičná záťaž - odpad

Veľkou záťažou nášho rozpočtu sú aj smeti, odpad. No vôbec sa nečudujem, keď vidím, že máme problém hodiť plasty do nádoby na plasty, sklo do skla a aby sme sa ozaj ukázali, že na to máme, tak do veľkorozmerných kontajnerov hádzeme aj kamenie, trávu, konáre a podobné veci. Máme po obci dosť miest, kde sa dá odhodiť plast, sklo, oblečenie, papierom a železom pomôžeme škole. No najjednoduchšie je to natrepať do kontajnera. Náklady na odpadové

hospodárstvo boli za minulý rok 61.230,44 €. Na poplatkoch sa vybralo 44.167,11 €. Takže slovami „šak som si za smeti zaplatil a môžem si tam hádzať, čo chceme“ klameme sami seba. Zo spoločných peňazí doplácame na smeti 17.063,33 €. Tento rok sme nezvyšovali poplatky, aj keď veľa obcí to urobilo, až to nerobia v predvolebnom roku. S poslancami sa pokúsime nájsť nový systém odvozu komunálneho odpadu, no rozhodujúcim článkom v tomto systéme sme my všetci, čo ten odpad produkujeme. Len sa pozrite na okolité štáty, kde to fungovanie začína už v rodinách. Zvyšujú sa ceny palív, zvyšujú sa poplatky, sprísňujú sa zákony a od tohto roka máme povinnosť zabezpečiť aj spracovanie biologicky rozložiteľných odpadov (tráva, konáre, odpad z kuchýň a pod.), čo prinesie zase ďalšie zvýšenie nákladov (tento odpad NESMIE ísť na skládku). Tento rok spracovanie môžeme vykladať čestným vyhlásením, ktoré by som vás poprosil

Pokračovanie na str. 2

podpísať pri platení daní, čím splníme zákonnú povinnosť že 50 % domácností obce má vlastné kompostovisko (po našom hnojisko), kde tento odpad prirodzene zhnije. Súčasný systém odvozu komunálneho odpadu u nás funguje už od roku 2001 a myslím, že sme jediná obec v širokom okolí, ktorá má na odvoz komunálneho odpadu celoročne rozmiestnené po katastri veľkorozmerné kontajnery. Pre dnešnú dobu je tento systém pre obec zastaraný a tým aj finančne nákladný. Vozidlo, ktoré dokáže zobrať kuka-nádoby iba z 1/3 obce a v zimnom období má aj s tou tretinou problémy, asi nebude najšťastnejšie riešenie. V zimnom období nedokážeme vždy zamrznutý odpad z veľkého kontajnera dostať celý von aj napriek úsiliu chlapov, ktorí sa ho krompáčom snažia odlepiť. Takže sa občas stane, že sa časť dostane späť, cesta sa zaplatí a kontajner je za chvíľu zase plný. Od januára sme zmenili na základe podnetu občanov zvoz kuka nádob na 2-týždňové intervaly, no už sa našlo z nás aj niekoľko takých, ktorým tento interval je dlhý (za január 2013 sme zaplatili za odpad o 1.249,82 € menej ako za január 2012). Poslanci a aj ja uvítame každý dobrý nápad, ktorý pomôže obci. Momentálne pracujeme s verziou, že by si každý rodinný dom zakúpil popolnicu a veľkorozmerné kontajnery budú vyložené v zmysle zákona dvakrát do roka. Tu ale treba nájsť spoločnosť s takým vozidlom, ktoré sa dostane aj do našich úzkych uličiek a v zimnom období aj do ťažšie prístupných oblastí. Zvažujeme aj zakúpenie vozidla 4x4 na obec, ktoré by nemalo

problémy s vývozom aj v zime. To je zase technický problém, nakoľko tieto vozidlá majú menšie rozmery a nižšiu nosnosť, čo povedie k veľkému množstvu vývozov do týždňa. Existuje aj kombinácia, keď by sme si ťažko prístupné miesta zväžali sami a zvyšok firma. Pri asi 900 popolniciach v obci by sme zviezli na jedno miesto asi 300 a odtiaľ na skládku so zvyškom 600 popolnic externá firma. Všetky tieto varianty vychádzajú momentálne cenovo výhodnejšie ako súčasný systém, ale pri takomto závažnom kroku sa určite treba držať príslovia „dvakrát meraj a raz strihaj“. Takže každý váš návrh, podnet, alebo ponuka je vítaná.

Kanalizácia vo finále

Rok 2013 by mal byť aj rokom úspešného ukončenia kanalizácie a tým aj ukončenia blata, prachu a problémov v obci s ňou spojených. Bojím sa, ako dopadnú povrchové úpravy miestnych komunikácií, ale verím, že s investorm a zhotoviteľmi nájdeme spoločné riešenie. Cesty, kde máme už položené všetky siete treba zaasfaltovať v celej šírke a určite sa budeme musieť finančne spolupodieľať a určite to nebude malá čiastka, takže neviem ako to budeme zvládať. Ale asi v pohode, keď si v dnešnej dobe dovoľme taký luxus, ako je prevádzka materskej škôlky v samostatnej budove, kde náklady aj s kuchyňou na tento rok sú 118 027 € (z toho môžeme odrátať poplatky od rodičov 2 500 € a dotáciu od štátu na MŠ 4 000 € čiže 111 527 € nás stojí prevádzka MŠ v samostatnej budove a v obrovskej budove školy máme voľné priestory).

Máme neplatičov

Touto cestou chcem vyzvať aj ľudí, ktorí nemajú zaplatené dane a poplatky za minulý rok, nech si to dorovnajú, nakoľko v budúcom vydaní bude zverejnený zoznam neplatičov a následne zase postúpim vymáhanie cez exekučné konanie.

Čo nás čaká?

Tento rok by sme chceli zrekonštruovať obecný rozhlas. Dúfam, že sa podarí aj realizácia projektu úpravy priestranstva za obecným úradom, náučný turistický chodník a verím, že dotiahneme aj ďalší úsek vodovodu z finančných prostriedkov Ministerstva životného prostredia. V kultúrnom dome máme voľné priestory bývalého second-handu, takže kto má záujem o priestory, nech sa zastaví. Budem rád, keď sa dojdete zabaviť aj na kultúrne a ostatné akcie usporiadané dobrovoľníkmi zložkami obce. Osobne sa teším na Veľkonočný výstup na „Holý vršek“ v rézii našich turistov a dúfam, že sa nám podarí zastaviť a pohostiť aj veterány na ich ceste po okrese. Týždeň po Veľkej noci 12. 4. 2013, bude v našom kultúrnom dome natáčaná relácia Šláger, na ktorú vás srdečne pozývam. Predpredaj vstupeniek bude na obecnom úrade a všetko sa včas dozviete. Verím, že tak ako sa príroda prebúdzá po usmoklenej zime do krásnej jari, tak aj my sa tešíme, že zima odchádza a prichádza to najkrajšie obdobie roka. Prajem vám požehnané Veľkonočné sviatky, ženám veľa vody a dobrý korbáč, aby boli zdravé, chlapom tak akurát páleného, aby neboli po šibaní chorí.

„Základnou ľudskou slabosťou je, že človek nepredvída búrku, keď je pekné počasie.“ (Niccolò Machiavelli)

Ing. Roman Španihel

Tento text zavesil niekto na nástenu na úrade a aj keď je anonym, tak ho chcem ukázať všetkým, čo asi chcel aj autor aj keď nemal odvahu sa podpísať. Ale takých tu je veľa čo iba kritizujú a nedokážu ani návrh na normálne riešenie povedať a aj takých, čo rozbíjajú a ničia keď ich nevidia. Keď sa niekomu nevyviezla popolnica, bolo to iba z toho dôvodu, že cesta bola rozkopaná, nakoľko sa v našej obci kope kanalizácia ak si to autor nevšimol. Boli oblasti, kde sa celý mesiac nedostal kuka-voz (a ani osobným autom sa ľudia

Štatistika za rok 2012

Počet obyvateľov k 31.12. 2011:	
mužov	1 254
žien	1 253
spolu:	2 507

Počet obyvateľov k 31. 12. 2012:	
mužov	1253
žien	1 251
Spolu:	2 504

Počet narodených detí:	
dievčat	12
chlapcov	8

Počet zomretých:	
mužov	18
žien	15

Prišahovalo sa: 30 občanov
Odšahovalo sa: 20 občanov

Matričné okienko

* Víťame vás

Miroslav Zboran	5. 1.
Tamara Jánošíková	11. 2.
Bianka Pračková	14. 2.
Livia Šramčíková	14. 2.
Šimon Melicherík	26. 2.

Zomreli

Rozália Jarošincová (1924)	25. 9.
Helena Šramčíková (1924)	10. 1.
Vojtech Zábavčík (1935)	25. 1.
Alžbeta Papšová (1929)	30. 1.
Regina Hudeková (1927)	12. 2.
Ľudovít Hajdušík (1932)	7. 2.
Emília Palková (1943)	20. 2.
Ignác Knapo (1919)	21. 2.
Štefan Grbál (1940)	7. 3.
Alžbeta Brezničanová (1928)	8. 3.
Margita Gračková (1948)	10. 3.

Zlaté svadby

22. 2. 2013

Hřebičík Karol
a Filoména r. Balušíková

nedoviezli až do dvora) a ľudia si to vyriešili svojpomocne, tak ako si nosia do veľkého kontajnera tí, ktorí popolnicu nemajú a tým nemajú tú výhodu, že im smeti odvezú od brány. Čo sa týka platenia tak som to napísal aj v príhovore, keď pokryjeme náklady na odvoz smetí, tak poplatok bude 25,-€ na osobu a rok. Tu je krásny obraz toho akí sme. Nepozerám na to, že sa neodviezlo pre to, že sa niečo buduje a treba trošku trpezlivosti a ochoty pomôcť, ale ja som si „zaplatil“ a starosta a celý úrad nech sa stará inak!

Niektorým chýba trpezlivosť

VÁŽENÝ SPOLUOBČANIA!
NENECHÁVAJME SA VIAC KLAMAŤ!
-BUĎ NÁM BUDÚ FINANČNÉ PROSTRIEDKY
KTORÉ SME ZAPLATILI ZA VÝVOZ
KOMUNÁLNEHO ODPADU NA ROK 2012
A TIETO SLUŽBY NEBOLI VYKONANÉ,
VRÁTENÉ, ALEBO OTÚTO ČIASTKU
ZAPLAŤME MENEJ NA ROK 2013.
ĎAKUJEME
Nespokojní občania

V našej obci

BOLO

26. decembra

hlavne mládež sa prišla zabaviť do KD Papradno na „**Štefanskú zábavu**“ a do tanca hral DJ BOBO.

31. decembra

sme prežívali rôzne, turisticky založení občania sa po zraze o 12,00 h. na moste v Brvništi (Ridzov) vydali na tradičný **výstup na BUKOVINU**, vo večerných hodinách bolo veľa veriacich v **kostole**, kde modlitbami ďakovali za uplynulý rok, a od 22,30 h sa časť občanov zhromažďovala pred obecným úradom a spoločne so starostom obce a poslancami **OZ privítali Nový rok 2013**. Nechýbala hudba, občerstvenie, dobrá nálada a nádherný ohňostrojom.

19. januára

V. obecný ples otvárali papradnianskou pesničkou členky FS Podžiaran Lenka Jandušíkova a Denisa Macošincová. V programe vystúpil Otto Weiter, mažoretky z Centra voľného času Pov. Bystrica, v malej sále si hostia zaspievali s cimbalovou muzikou a v estrádnej sále hrala do tanca skupina **ARETIC**. Okrem výbornej večere, krúpnej baby, zákuskov a kapustnice bola aj bohatá tombola. Tak ako každý rok bola nádherné vyzdobená sála a výborná nálada trvala do skorých ranných hodín. Poďakovanie patrí hlavne poslankyniam **OZ – Vierke, Olge, Danke, Hanne** a starostovi obce, ktorí na prípravu plesu venovali desiatky hodín zo svojho voľného času.

2. februára

Tradícia rodičovských plesov pokračovala aj tento rok

Krásne vyzdobená sála KD, dobrá hudba, bohatá tombola, krásne ženy v krásnych róbach, chutné menu, dobré víno, výborná nálada, to všetko ste mohli vidieť a zažiť na 34. plese rodičov 2. februára 2013, na ktorom sa zabávalo okolo 160 rodičov a priateľov školy. O tom, že zábava bola naozaj dobrá, svedčí i skutočnosť, že mnohým sa nechcelo opustiť tanečný parket a zabávali sa do skorých ranných hodín. Riaditeľstvo ZŠ v Papradne i výbor ZRS pri ZŠ Papradno ďakuje všetkým, ktorí prispeli k zdarnému priebehu tejto krásnej akcie, ďakuje sponzorom za finančnú podporu i bohatú tombolu a teší sa na stretnutia s

rodičmi a priateľmi školy na budúcom 35. plese rodičov.

9. februára

v poobedňajších hodinách išiel Papradnom **fašiangový sprievod masiek** s konským povozom. Svoju „púť“ zakončili vo večerných hodinách v KD, kde sa od 20.00 h pokračovalo vo veselosti na **fašiangovej zábave**, „pochovávanie basy“ bolo v podaní našich folklóristov.

BUDE

31. marca

- už tradične organizuje Klub turistov a lyžiarov Papradna „**Veľkonočný výstup na Holý vršok**“ (V. ročník), zraz účastníkov bude o 13,00 hod. pri obecnom úrade – večer vás od 20,00 h pozývame do KD na „**Veľkonočnú zábavu**“, kde do tanca zahrá skupina **Kristál**.

12. apríla

Potešíme priaznivcov tanečnej hudby, v KD Papradno v estrádnej sále sa uskutoční v spolupráci s obcou Papradno natáčanie kultúrno-zábavného programu „**ŠLÁGER**“. Predaj vstupeniek na OÚ v Papradne.

30. apríla

o 18,00 h pred budovou KD bude **stávanie mája**.

5. mája

rozozvučia priestory KD heligónkari. Už na IV. ročníku sa stretnú na prehliadke **majstri hry na harmoniky – heligónky**.

12. mája

sa uskutoční výstup na Javorníky so stretnutím na Stratenci pri Troch krížoch, kde si uctíme spolu s priateľmi z Moravy pamiatku padlých v II. svetovej vojne

19. mája

vystúpením žiakov ZŠ, MŠ a FS Podžiaran oslávim **Deň matiek**. kultúrne podujatie začne o 15,00 hod. v kinosále KD.

31. mája

O 18,00 hod. sa stretneme pred KD **pri váľaní mája**.

2. júna

v kinosále KD o 15. h **koncert žiakov** Základnej umeleckej školy Pov. Bystrica – pobočka Papradno pod vedením Mgr. Juraja Šipeka.

22. júna

Jánsky festival – I. ročník prehliadky folklórnych skupín Marikovskej, Štiavnickej a Papradnianskej doliny. Festival organizuje FS Podžiaran v spolupráci s obcou Papradno.

Obecný ples 2013

Fašiangy 2013

Dane platíme na prízemí

Dane z nehnuteľností, poplatok za psa, poplatok za odvoz komunálneho odpadu za rok 2013 zaplatíte v kancelárii na **PRÍZEMÍ** obecného úradu (oproti pošte)

Pondelok 7,30 – 15,30
Štvrtok 7,30 – 16,00
Piatok 7,30 – 15,00
(11,30 – 12,00
obedňajšia prestávka)

Veľkosť človeka

Celé dejiny ľudstva sú poznačené bojom človeka o moc. Ani súčasnosť nie je ušetrená tohto boja. Sledujeme, ako sa na čelo organizácii i štátov derú ľudia po chrbtoch iných, koľkí sa dokážu znížiť k nečestnej hre a ponižovaniu súpera v predvolebných kampaniach.

A vidíme aj to, ako víťazi často zabúdajú na svoje sľuby, a nejde im o dobro spoločné, ale viac (ak nie len) o dobro svoje. Boj o moc.

A v tejto spleti bojov o moc každého druhu a na rozličných postoch, o moc, ktorá je taká relatívna, krehká a krátkodobá, máme v súčasnosti možnosť i česť vidieť človeka, ktorý má skutočnú moc – moc, ktorú nedostal od ľudí, ale od samého Boha, a ktorý je schopný sa tejto moci zriecť. Pápež Benedikt XVI. končí svoju službu najvyššieho pastiera Cirkvi; robí tak nie pre dobro svoje, ale pre dobro spoločnosti, ktorému slúžil a ktorému chce slúžiť aj naďalej – ako sám povedal, že jeho odchod „neznamená opustiť Cirkev, ale naopak znamená to, aby som jej neustále slúžil s takou istou oddanosťou a láskou, ale spôsobom primeranejším môjmu veku a mojim silám“. „Milovať Cirkev znamená mať odvahu urobiť

ťažké, pretrpené rozhodnutia, vždy prihládajúc na dobro Cirkvi a nie vlastné“.

V závere jeho pontifikátu sme si mohli všimnúť zvýšený záujem o jeho osobu, priam manifestačnú účasť na stretnutiach s ním. Dalo sa to očakávať. Pripomína nám to aj jednu našu vlastnosť: že neraz si človeka začíname vážiť až vtedy, keď odchádza alebo keď ho už niet. Koľkí si možno spomenieme na zomrelých rodičov či priateľov s povzdychom: Keby tak žili, inak by som ich počúval, inak by som si ich vážil... Áno, je to čosi zvláštne v nás. Počas prítomnosti tých, ktorí nám chcú dobre, ktorí sú za nás zodpovední, akosi nevieme doceniť ich úsilie, skôr hľadáme chyby, zdá sa nám, akoby nás ohrozovali, oberali o slobodu – či už je to otec, učiteľ, starosta, či kňaz, biskup alebo aj pápež. A tak sa stáva, že namiesto pochopenia zasievame semeno nedôvery, nevráživosti a spôsobujeme bolesť. Odchádzajúci pápež posledným gestom ukázal svoju veľkosť. My máme príležitosť ukázať tú našu – svojím postojom k tejto a iným udalostiam, ktoré sa dejú okolo nás.

Jozef Hlinka, farár
www.papradno.fara.sk

Vďaka vám ...

Pomerne často chodievam do Križovca, keďže v Horném máme bačov. A preto môžem pozorovať, že v poslednom čase tam chodí čoraz viac ľudí z dediny, ale aj úplne neznámych od všelikade. Skoro všetci majú namierené k soche Panenky Márie v Dolnom Križovci. Kto ste tam boli, dáte mi za pravdu, že je tam naozaj krásne. Človek si oddýchne, pookreje, načerpá pokoj a pohodu.

A tu je moje prvé poďakovanie. Patrí rodine Paľa Hikaníka. Nielenže tento krásny areál vo veľkej väčšine vybudovali, ale po celú dobu ho aj udržiavajú v tejto peknej podobe.

Ďalšie poďakovanie by som chcel adresovať „chlapčiskám z hokejbalového klubu“. Urobiť na „hrisku za školou“ ľadovú plochu bol fantastický nápad. Keď som tam videl to množstvo národa, šťastných detí, ktoré sa dokázali odtrhnúť od počítačov a ísť sa vyšantíť, mal som z toho naozaj hrejivý pocit. A ešte to osvetlenie

pre večerné korčuľovanie – skutočne klobúk dole.

No a v neposlednom rade by som chcel poďakovať vedúcej folkloristov Lenke Jandušíkovej (aj jej manželovi Peťovi za porozumenie a trpezlivosť) za jej oduševnenú prácu na poli kultúry. Poznám ju a viem, koľkú časť svojho srdiečka dáva folklóru.

Samozrejme pri tejto príležitosti nemôžem nespomenúť všetkých, ktorí sa podieľajú na príprave a výrobe „nášho Polazníka“. Určite je to obetavá práca. Ale môžem vás ubezpečiť, že je zmysluplná a vynikajúca. Mnohým ľuďom prinášate radosť a potešenie alebo krásne spomienky.

Som úprimne rád, že aj v dnešnej uponáhľanej a nežičlivej dobe máme medzi nami takýchto nádherných a obetavých ľudí, ktorí nehľadajú len na seba, ale aj na šťastie iných. Za to im patrí moje a dúfam, že aj vaše, obrovské ĎAKUJEM. Izo Mikudík

Veľkonočné trojdnie 2013 v Papradne

Zelený štvrtok	
17:00	Omša na pamiatku Pánovej večere celú noc – bdenie v Getsemanoch
Veľký piatok	
9:00	Križová cesta cez obec
15:00	Veľkopiatočné obrady
do 20:00	poklona v Božom hrobe
Biela sobota	
8:00 – 18:00	poklona pri Božom hrobe
19:00	Veľkonočná vigília
Veľkonočná nedeľa	
7:40	sv. omša
9:00	sv. omša v Brvništi
10:30	sv. omša, popoludní – sväté prijímanie chorým
16:00	vešpery

Vianočná akadémia

V posledný deň školského vyučovania pred vianočnými prázdninami sa naši žiaci neučili, ale sa zúčastnili slávnostnej akadémie v kultúrnom dome. Program, ktorý bol zameraný prevažne na blížiacu sa Vianoce, si pripravili žiaci každej triedy a aj naši hostia – deti z MŠ Papradno a žiaci zo špeciálnej ZŠ v Považskej Bystrici. Za program si zaslúžia veľké ďakujeme všetci účinkujúci, no hlavne deti zo ŠZŠI, ktoré zožali od obecnstva obrovský potlesk za divadelnú scénu a tanec. Pekným momentom akadémie bolo zaplnenie velikánskeho srdca malými srdiečkami, ktoré si zhotovili žiaci na hodinách výtvarnej výchovy. Celou akadémiou zneli modlitbičky veľkého slovenského básnika M. Rúfusa.

Najznámejšie rody v Papradne

Keď sme do minulého čísla Polazníka dali prvý príspevok o najznámejších rodoch v Papradne predpokladali sme, že zostaviť rodokmene týchto rodov by bola náročná úloha. No niektorí oslovení nám poskytli toľko materiálu, že by sa to dalo ľahko zvládnuť (K. Bašo, A. Bašterková, J. Belušík), za čo im ďakujeme. Naším pôvodným zámerom bolo však spomenúť len tých predkov (ak sú známi), ktorých potomkovia žijú v Papradne dodnes a pri tom zostaneme.

Bašo

Na Slovensku je niekoľko obcí, z ktorých by, podľa názvu, mohli Bašovci pochádzať. Sú to: obec Baška pri Košiciach, Baškovce v okrese Humenné a Michalovce a Bašovce pri Piešťanoch. Je to však len dohad. Najznámejším Bašom na Slovensku bol Matej Bašo (známy z histórie i literatúry – Bašovci na Muránskom zámku), popravený v r. 1549. Aj keď je menovcom Bašovcov z Papradna, nič ich nespája. Nevieme kedy a ako sa k nám dostali, ale rod Bašovcov sa u nás považoval za jeden z najmajetnejších, nakoľko vlastnil viac pozemkov ako iní občania a podľa Bašovcov aj starý, keďže má nejakú listinu starú 200-250 rokov, písanú švabachom po slovensky s rodokmeňom rodu. No v zoznamoch večných poddaných ich pred r. 1770 niet alebo sa volali nejakou ináč. Až v r. 1792 sa spomína Štefan Bašik – prisažný. Prvý údaj o Bašovcoch je z r. 1805, kedy bol v Papradne richtárom Štefan Bašo a potom v r. 1848 Matej Bašo. V r. 1849 bol prisažným v obecnej rade

Ondrej Bašo, za richtára Štefana Kozáčka.

V r. 1855 po zrušení poddanstva sú v údajoch o majiteľoch domov a pozemkov vedení už i Bašovci. V dome č.64 je zapísaný Ondrej Bašo, na č.116 František Bašo a na č.144 Juraj Bašo. V neskoršom súpise vlastníkov pôdy v r.1874 sa uvádzajú: František Bašo v Hájnovie grunte, Juraj Bašo v Križanovie grunte, Ondrej Bašo vo Vaškovie grunte a Ondrej Bašo v Urbanovie hoštáku. Ing. Karol Bašo spomínal takto: „Náš rod nebol zemiansky. Podľa mojej babky, naši predkovia boli poddaní. Držali od panstva mnoho zeme, za ktorú obrábali ročne 16 dní na panskom. Potom túto zem (v polohe Sukáňov) dostali do vlastníctva. Môj dedo bol Štefan. Zomrel v r. 1946 ako 88-ročný. Mal osem detí. Štyroch synov – Vendel’a (môj otec), Štefana (Gejzov otec), Jána a Pavla. A štyri dcéry – Máriu, Teréziu, Antošku a Karolínu. Karolína sa stala rehoľnou sestrou, Štefan odišiel do Ameriky, ale sa vrátil. Môj otec v r. 1914 narukoval na front. Najprv bol v Trenčíne

a odtiaľ ho poslali do Karpát. V bojoch bol ranený a zajatý. Liečil sa v Moskve a potom sa dostal až na Sibír do Omska. Z Omska šiel 3 dni koňmo na juh. Keďže koňom rozumel, dostal dva páry koní, s ktorými robil prevozníka na rieke Irtyš. Kompu ťahali štyri kone a prevážalo sa na nej množstvo dobytky a koní. Dobytok priháňali Kirgizi, ktorí otca núkali kumysom, čo je kobyľie mlieko. Mali ho vo vreciach zo zvieracích koží. Po vojne sa otec vrátil domov. Priniesol so sebou balík ruských peňazí, 50-kopejky vydané v r. 1919 v Omsku a malé známkové peniaze (50, 3, 1-rubľové), na ktorých bol kosák a kladivo.

Okrem našej rodiny žijú v Papradne ešte ďalšie vetvy Bašovcov, Bašo-Kadúbek a Bašo-Bušo. Ignát Bašo-Kadúbek, ktorý má za ženu Anjelku býva v Luhoch a má 5 synov. Po Bašovi-Bušovi z Košiarov je viac potomkov, lebo mal 7 detí. Títo Bašovci nie sú moji príbuzní, ale možno kedysi sme boli blízka rodina“: (podľa Štefana Meliša)

Ing. Karol Bašo vo svojich spomienkach zabudol spomenúť ešte jednu vetvu Bašovcov. A to Bašo – Holocik. Z tejto vetvy v súčasnosti žijú v Papradne dve rodiny, 5 osôb. Sú to najmä potomkovia Jura Baša-Holocika a jeho ženy Eržiky Jarošincovej, ktorí bývali na dolnom konci dediny.

Z kedysi rozvetvenej a početnej rodiny Štefana Baša a jeho

ženy Karolíny (r. Žilinčíková od Čechalov) žije dnes v Papradne už len 10 osôb v troch rodinách. Rovnako aj po Ignátovi Bašovi-Kadúbkovi zostali v súčasnosti v Papradne 3 rodiny s počtom 7 osôb. Najpočetnejšia je rodina po Bašovi-Bušovi, 18 osôb v štyroch rodinách.

Spomenieme ešte, kde mali Bašovci svoje bačovky. Jeden zo synov Štefana Baša – Ján a jeho žena Tereza Hauznerka bačovali v malom Jastrabí u Ľališvo. Juro Bašo- Holocik v Medvedzí na Tomášovej u Bašvo (pomenované podľa neho) a Ignát Bašo-Kadúbek v Dolinke.

Bašo-Bušo nebačoval, ale trvalo býval ve Veľkém Brusném u Buša (tiež pomenované podľa tejto rodiny), kým si nepostavil dom na Košiaroch.

Na záver o rode Bašovcov môžeme povedať, že ešte i dnes je v Papradne dosť početný – 40 osôb v 12 rodinách a možno i starý, i keď nevieme, kedy sa do Papradna prisťahoval.

Baštek

Baštekovci (u nás hovoríme Baštkovci, Baštková, u Baštka) sú známy rod, dnes rozvetvený, ale v Papradne asi nie veľmi starý. V r. 1770 sa v zozname večných poddaných ešte nespomína. Až v r. 1855 je v dome č. 205 zapísaný Štefan Baštek a v bývalom Jakšovie hoštáku v r. 1874 Michal Baštek. Meno Alojz Baštek sa v r. 1879 spomína i v Kotešovej. Zo začiatku boli Baštekovci chudobní ľudia. Až po r.1918 sa začali zaoberať obchodom s drevom, postavili si píly a zbohatli. Mali píly v Papradne, Jasenicí, Štiavniku a údajne aj na Kysuciach. Známi boli Šimon Baštek, Bernát a iní. František Baštek mal zase obchod s miešaným tovarom (na mieste dnešného Dalasu) a zaoberali sa aj hájníctvom v lesoch. (podľa Štefana Meliša)

Podľa rozprávania Ignáta Baštka, všetci Baštekovci, ktorí dnes v Papradne žijú, majú spoločného predka. Bol ním Ján Baštek, s ktorým sa v 19.storočí na robotách v Prajskej zoznámila istá papradnianska dievka. Dovedla ho do Papradna a vydala sa za neho Odkiaľ pochádzal, nevedel povedať. Mali spolu troch synov – Michala, Jozefa a Jána. K jeho vnukom a pravnukom, po ktorých nájdeme potomkov v Papradne dodnes, patria:

- Michalov syn František (Adam, Beta, Štefan, Matifa, Helena)
- Jozefov syn František (Ar-

Rodina Balušika (Brezulíka)

tur)

– Jánov syn Štefan (Bernát, Pavol, Agena, Ignát)

Z bývalej početnej rodiny Baštekovcov v súčasnosti žije v Papradne 9 rodín, spolu 29 osôb, (z pravnikov uvádzame len tých, ktorí majú rodinu v Papradne).

Bednár, Bednárík

Bednár, Bednárík je v Papradne jeden z najstarších rodov. Už v r. 1592 sa medzi želiarmi spomína Ján Bednár. I v papradňanských matrikách sa priezvisko Bednár a Bednárík vyskytuje od najstarších matričných čias. Cirkevné matriky sa v Papradne vedú od r. 1730, po vzniku rímsko-katolíckeho farského úradu.

V roku 1754 sa spomína Juraj Vališík, alias Bednárík. V r. 1770 Ján Bednárík a v r. 1874 Filip Bednár v Hodoňovíe hoštáku a Anton Bednár v Bartlovíe hoštáku.

Potomkovia Bednáríkovcov žijú dnes aj v Brvništi, ale pod úradným menom Šamaj. Bednár býval i Podjavorníkom v osade u Bednára, kde mal krčmu. V čase valašskej kolonizácie sa toto meno rozšírilo zo Slovenska na Moravu na Bečvy, pravdepodobne aj z Papradna. Meno je tiež rozšírené na Považí, napr. v Plevníku, Beluši a inde. (podľa Štefana Meliša)

Meno Bednár sa okrem Papradna spomína i v ďalších obciach Papradnianskej doliny, napr. Pov. Podhradie v r. 1678-1715, v Podváží v r. 1715 a v Pov. Bystrici v r. 1633 (tu trvá dodnes, jeden Bednár má ženu z Papradna). V súčasnej dobe sa z Papradna toto meno takmer vytratilo. Bednár z Podjavorníka sa odsťahoval. Jeho chalupa dlho chátrala, nakoniec ju predali a dnes na jej mieste stoja nové chaty.

V dedine je pod týmto menom na trvalý pobyt zapísaná už len jedna osoba – Alžbeta Bednárová. Vlastne môžeme konštatovať, že po 400 rokoch Bednárovci v Papradne (ak sa niekto neprisťahuje) končia.

Belej

Rod Belejovcov bol v minulosti u nás dosť rozšírený. Pôvod mena môžeme odvodiť od slova biely, v jednom zozname poddaných je uvedený ako Belcik Jano a Belcik Štefan, ale i Bely Jano. Bely, čiže Biely patrí skôr k rodu Bielčiek, ktorý sa k nám dostal asi z Marikovej. Viackrát sa totiž spomína Bielčiek – Máčko a Máčkovci pochádzajú z Marikovej, kde majú aj osadu Máčkovce.

V Papradne sa spomína v r. 1752 Jano Belej, v r. 1874 v Holienskovej grunte Belej Ondrej, Jozef, František a Adam, v Sigotskom hoštáku Belej Ondrej, Štefan, Jozef, Medard a Mária. Belejovia si u nás založili aj svoju osadu Belejovce, v Koškovci na kopci Grúň. Dnes je táto osada pustá. Niektorí jej obyvatelia pomreli, iní sa odsťahovali do dediny, ale aj mimo Papradna. Z tohto rodu malo Papradno i richtára. Bol nim Ondrej Belej v rokoch 1862-1864. Ako pamiatka jeho zvolenia sa odnes zachovalo porekadlo: „No dobre, nech je Belej richtár!“ Priezvisko Belej sa vyskytuje i v púchovskej doline. A je možná aj verzia, že prvý Belej k nám prišiel z obce Belá, ktorá sa nachádza pri Žiline.

(podľa Štefana Meliša)
Najviac Belejovcov v minulosti žilo v osade Belejovce, ktorá leží vysoko na kopci Grúň, pod Kykuľou. Tu nebačovali, ale trvalo bývali. Svedčia o tom mnohé povesti Š. Meliša, v ktorých sa meno Belej spomína. Napr. „Poklad na Vrcháji“ (Na samom

1917 – Štefan Bašo a Karolína Žilincíková s rodinou

konci Koškovskej doliny, ktorá ústi priamo v Papradne, v úbočí rozložitej Kykuly čupí jedna z mnohých horských samôt tohto kraja – Belejovce. Tu, na lúčnatom Grúni, uprostred hlbokých lesov, býval starý Jožo Belej so svojím stádom oviec a kôz.) Alebo v povesti „Malina, Malina, dobrá skrýša“ (Fero Belej pásal ovce na Grúni v Koškovskej doline), či v ďalšej povesti „Tajomstvo Kykule“ (Na Grúni býval kedysi starý Belej a ten mal tri dcéry Marišu, Terezu a Kaču).

Pôvodné chalupy v osade spadli, dnes tam stoja len dve chaty, ale tie Belejovcom nepatria. Rovnako sa meno Belej vytráca i z Papradna. V súčasnosti u nás žijú dve rodiny Belejovcov a celkovo len 3 osoby.

BELUŠÍK

Pôvodne toto priezvisko znelo asi Beluch. V Brvništi je tomu tak dodnes, žijú tam Beluchovia. Alebo Beluš, od slova biely, čo nám pripomína obec Belušu pri Púchove. Meno Beluš nájdeme i v Pov. Bystrici a to už v r. 1715.

Rod Belušíkovcov sa v Papradne prvýkrát spomína už v r. 1770, kedy je v zozname več-

ných poddaných zapísaný Ján Belušík a v r. 1792 Jano Belušík, člen obecného výboru. V r. 1855 sa spomína Juraj Belušík č. d. 335, v r. 1874 Jozef Belušík v Maruškovíe grunte a Adam Belušík v Múdrovom grunte.

Tento rod, ktorý žije v Papradne dodnes, mal aj svoju osadu – U Belušvo, Belušovci v Koškovskej doline.

(podľa Štefana Meliša)

Dnešní Belušíkovci majú predkov v troch rodinách. Boli to rodiny:

– Jána Belušíka – Brezulíka, ktorý mal štyri deti- Karola (podľa ženy zvaný aj Károl Margecin), Fera, Rózu (Ganádko) a Pavuľu.

– Adama Belušíka a Kamily Umrianovej

– Jozefa Belušíka a Terezy Holieníčkovej. Mali troch synov – Jozefa, Štefana a Ľudovíta, ktorý žil a nedávno zomrel v Pov. Bystrici

V súčasnosti v Papradne žijú rodiny Karolovho syna Jozefa, rodiny po Adamovi Belušíkovi a manželky Jozefa (Anastázia) a Štefana (Irena), spolu 19 osôb.

**Magdaléna
a Ambróz Balušíkovci**

Ignát Bašo – Kadúbek v Dolinke.

Vivat Podžiaran

Jánsky festival – Nová tradícia?

Ani sme sa nenazdali a po Vianociach je tu za chvíľu Veľká noc. Po krátkom fašiangu a pochovaní basy nastal na chvíľu čas na od-dych. No bez cvičenia na pripravované vystúpenia by to nešlo. Tento rok ich zase bude neúrekom. Hlasivky máme naladené, už len dúfam, že vydržia ten nápor.

Okrem pravidelných podujatí ako sú stavenie mája, Deň matiek a v mesiaci úcty k starším a ďalších nás tento rok čaká aj pár nových. Hneď 12. apríla si pôjdeme zaspievať do Štágru, ktorý sa bude natáčať u nás v Papradne, v apríli a máji je súťaž Nositeľia tradícií pre deti aj dospelých (zvykoslovné pásmo). V auguste, ak sa všetko podarí vybaviť, by sme mali ísť do Srbska (časť Vojvodina) na Slovenské národné slávnosti, ktoré sa konajú každý rok prvý augustový víkend v Báčskom Petrovci. Celoslovenské kolo súťaže sólistov spevákov, inštrumentalistov, folklórnych skupín a ľudových hudieb – Vidiečanova Habovka, kde sme postúpili spolu s Denkou Macošincovou bude 11 – 13. októbra. Dúfam, že nás prídete spolu s Podžiarancami podporiť. No a samozrejme, treba zaspievať aj v tom našom kostolíku. Možno je plánov ešte viac, ale radšej nebudem predbiehať.

Pre nás asi najdôležitejším je jánsky festival (22. júna), ktorý sme nazvali V srdci Javorníkovo podľa novej piesne, ktorú sme pre túto príležitosť vymysleli. Budú na ňom vystupovať folklórne skupiny a sólisti z Marikovskej, Štiavnickej a Papradnianskej doliny. Uvidíme, aké bude počasie, či bude vonku alebo v estrádnej sále kultúr-neho domu. Budete si môcť pochutnať na výborných papradnianskych jedlách, aj na zapitie bude niečo, aby nepresadalo a večer nám popri pálení jánskych ohňov do tanca zahrá Pavol Hrobárik. Veľmi by som sa chcela poďakovať všetkým, čo doniesli staré foto-grafie, ktoré by sme chceli pri tejto príležitosti vystaviť. Niektoré sme dali už aj na facebook, no netušili sme, že sa stretnú s tak veľkým ohlasom...

Dúfam, že nám aj tento rok zachováte priazeň a prídete si spolu s nami zaspievať tie naše krásne papradnianske trávnicie

Lenka Jandušíková

Laštovienka čaká

1. Laštovienka čaká, zdá sa mi, že svitá.
/:A vonne biely dzeň, dze koničky nájdzem.:/
2. Zašly mi kone mé za hory zelené,
/:choj mi milá pre ne, bolia ma nvošky mé.:/
3. Koničky, koničky hľadajú vodzičku,
/:koničky vodzičku, šuhaj frajérečku.:/

Pozvanie na Kolibu v Papradne

Veľkonočné hodovanie

Počas veľkonočných sviatkov od piatka 29. 3. do 1. 4. navštívte Kolibu v Papradne. Okrem tradičného menu budú pre hostí pripra-vené špeciality z jahňaciny. V nedeľu popoludní k dobrej atmosfére prispieje ľudová hudba.

Bačova cesta

Cez víkend koncom júna (29. a 30. 6.) sa podujala majiteľka far-my Anna Beníková na organizáciu celoslovenského stretnutia ba-čov. Toto podujatie má síce krátku tradíciu, ale je novinkou, z ktorej sa veľa dozviete o prospešnosti chovu oviec. Bačovia sa stretávajú vždy v inej lokalite Slovenska a prezentujú svoje výrobky z mlieka a syra, približujú svoju prácu a ukazujú, že ovčiarstvo u nás v kop-covitom teréne malo i stále má dobré podmienky pre chov oviec. Môžete ich ochutnať ich produkciu, nebudú chýbať stánky s pre-dajom a ak sa vydarí počasie, mnohým zostanú v pamäti príjemné spomienky.

Čriepky z Podjavorníka

Šindzely

Po našom šindzely, spisovne po slovensky šindle. Tradičná strešná krytina používaná možno po stáročia v horských krajoch a dolinách Slovenska. Aj v našej doline a v našich podjavorníckych osadách, samotách a bačovoch donedávna boli šindle tradičnou a dlho jedinou strešnou krytinou, ktorá pokrývala strechy všetkých chalúp.

Výroba šindľov mala svoje zákonitosti a vekmi overenú technológiu. Šindle sa vyrábali z mäkkého dreva, zvyčajne jedľového. Výrobca šindľov najskôr vybral v hore potencionálne vhodný strom. Aj niekoľko rokov ho sledoval ako rastie, aby **krkošky** boli podľa možnosti v jednej úrovni tak, aby sa medzi krkoškami dal ľahko vyrezať **bezhrčový** klát, alebo aby hrčí bolo čo najmenej. Strom bolo treba vyrezať v čase keď mal čo najviac **miazyg**, aby šindle prirodzene dlhšie odolávali vode a vlhkosti. Po vyrezaní stromu sa tento narezal na kláty v dĺžke 50-60 centimetrov. Kláty sa nechali vysušiť. Po vysušení sa kláty naštiepali na asi 3 centimetre hrubé **šciepy** pomocou širokej sekery a drevenej **kjanice**. Klát sa najskôr rozštiepil na polovicu. Potom sa sekera priložila na naštiepený okraj klátu a kianicou sa opatrene búchalo na **tilec** sekery tak, aby sa šciepa odštiepila rovnomerne po celej dĺžke a aby sa po šírke pravidelne zužovala do špica. Takto naštiepané šciepy, ako surové šindle boli široké približne od 10 do 15 centimetrov, výnimočne širšie. Na jednej strane šírky boli asi okolo 3 centimetre hrubé a na druhej podľa toho, ako sa podarilo odštiepiť, približne menej ako 1 centimeter. Naštípané neopracované šciepy sa opätovne uložili pod **ostrešie pajty** alebo chalupy a opätovne sa nechali vyschnúť. Šindľové šciepy museli vyschnúť pomaly a v takom rozsahu, aby nepraskali a aby už len doschli po konečnom opracovaní.

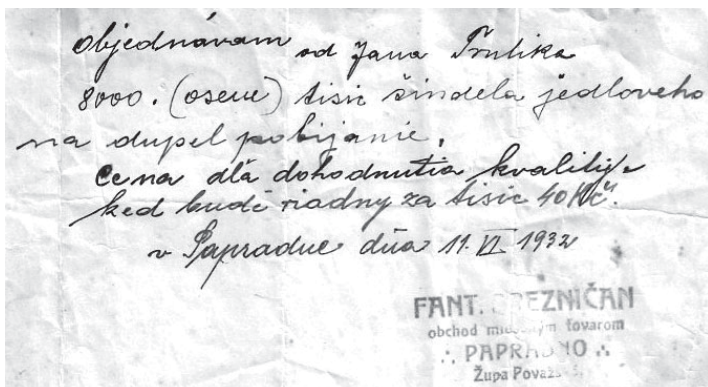
Šindle sa obyčajne vyrábali v zimných mesiacoch, kedy nebolo veľa iných robôt. Keď prišiel ten správny čas a sneh napadol do metra, náš tато, ako starý **šindzelár** si obliekol zo troje gatí, najhrubší **prešivák** a najhuňatejšiu **baranicu** a zavrel sa v pajte. Keď som ako chlapčisko po pár hodinách nakukol, tato bol už schovaný za kopou

ostružlín. Najskôr totiž bolo treba opracovať naštiepané šciepy do hladka, na hrubšej strane asi dva centimetre, pozvoľne sa zužujúc do špica na strane druhej. Šindle sa ostruhovali do hladka **oberučným nožom** na **ostruhovacej stolici**. Opracovávaný šindel sa dômyselným mechanizmom v ostruhovacej stolici zachytil nohou tak, aby sa dal ostruhovať. Podľa potreby sa v uchyťavacom mechanizme vymieňali obidva konce dovtedy, pokiaľ šindzel nemal potrebný hladký a po šírke špicatý tvar. Ostružliny boli vlastne suché tenučké triesky, ktorými sa neopakovateľne ľahko zakurovalo v **šporheli**. Niečo, ako staroveké PE-PO, ktoré pri zakurovaní nikdy nesklamalo.

Po opracovaní určitého množstva šindľov na ostruhovacej stolici do hladka sa inokedy dokončili šindle na **vystruhovacej stolici** pomocou **vystruhovacieho noža**. Šindle sa najprv napevno nabili medzi **uchytávacie trny** na vystruhovacej stolici. Vystruhovacím nožom sa na hrubšej strane šindľa vystrúhala drážka po celej dĺžke tak, že šindle sa neskôr pri ukladaní na strechu ukladali do seba zostrúhaným špicom do vystrúhanej drážky. Pri vystruhovaní sa strúhali hrubšie ostružliny, ktoré už nevzbíkli tak ľahko, ako staroveké PE-PO, ale stále to boli dobré **špandlíky** na zakurovanie.

Hotové šindle sa zviazali drôtom, alebo špagátom do balíka, ktorý tvarom vyzeral ako pôvodný nerozštiepaný klát a balíky sa uložili v pajte, alebo na povale.

Po montáži na strechu sa niekedy natreli čiernou náterovou hmotou – **garbolinom**, aby na streche dlhšie vydržali. Ešte dlhšia životnosť sa údajne docielila vtedy, keď sa šindle pred montážou celé namočili v horúcom garbolíne, ktorý sa dostal do dreva a impregnácia bola hĺbkovejšia. Šindle na streche pôsobili prírodne a prirodzene. Pôsobili tak, že tam nepochybne patria. Bývali neodškriepiteľne kvalitnou strešnou krytinou. Mali len jedinú chybu. Na streche vydržali funkčne možno 20 rokov a bolo ich treba vymeniť. A šindľov na strechu bolo treba veľa. A výrobcov sfortieľom a trepezlivosťou bolo stále menej a menej. Preto nech nám večná spravodlivosť odpustí, aj my sme na chalupe a pajtách Podjavorníkom rokmi vymenili

Tradičná výroba šindľov sa pravdepodobne v našej rodine odovzdávala z generácie na generáciu počas možno niekoľkých storočí, určite však mnohých desaťročí, kedy naši predkovia žili v Javorníckych horách. Tento dokument datovaný z roku 1932 potvrdzuje túto domienku, keď dedo Ján Trulík mal dodať osem tisíc šindľov do obchodu pána Františka Brezničana v Papradne.

šindľové strešné krytiny za v našich podmienkach praktickejši trapézový plech od Hľúška.

Nech nám však všemocná spravodlivosť započíta k dobru, že z melanchólie, nostalgie a z úcty k našim predkom a k nášmu otcovi a pre zachovanie spomienky na starú technológiu našich dedov sme pokryli šindľami novodobé panské huncútstvo. Altánok, ktorý chceme využívať na oddych a spomínanie počas občasného pobytu v našej milovanej rodičovskej chalupe. Vôbec nás nemrzí, že novodobé šindle boli vyrobené mechanizovanou technológiou na stroji a krvopotne zohnané v zahraničí za Javorníkom a raz tak drahé ako bežná plechová krytina.

Ako priami nasledovníci po-

sledného výrobcu šindľov starou technológiou na slovenskej strane Javorníkov na konci Papradňanskej doliny sme to však urobili s láskou v srdci a úctou v duši. Urobili sme to s radosťou a tajným predsavzatím, že nejaké šindzely za nášho života ešte aj my vyrobíme. Aby sme pri výmene po dvadsiatich rokoch už neplatili do zahraničia v „tvrdej mene“, starej českej korune, ktorú možno dovtedy nepohltil EURO. A aby sme ešte aspoň začas zachovali a možno o jednu, prípadne dve generácie predĺžili tradíciu obdivuhodného remesla, starého šindliarstva na úžasných, nezabudnuteľných a milovaných samotách na slovenskej strane pod Javorníkom.

Jozef Trulík

Deň veselých zúbkov

Materská škola sa každý rok zapája do celoslovenského projektu Deň veselých zúbkov. Tento rok sa deti s rodičmi a učiteľkami stretli 13. marca. Strávili spoločne milé popoludnie. Najskôr si pozreli video, kde teta zubárka a noví kamaráti vysvetlili, ako sa správne starať o zúbky, zaspievali si zúbkovú pesničku a nakreslili obrázok veveričiek Bibi a Bibka. Po odoslaní obrázkov a fotiek deti získajú za odmenu Balíček veselých zúbkov plný krásnych zúbkových prekvapení.

Polrok v škole

Prehupli sme sa do II. polroku školského roka 2012/2013. Viac ako polovicu náročnej práce máme za sebou a pomaly začneme myslieť na letné prázdniny. Kým sa tak stane, obzrime sa dozadu a bilancujeme, ako sme pracovali v I. polroku.

Polročná klasifikačná porada sa konala 22. januára 2013. Zo 167 žiakov prospeli všetci žiaci, nikto nemal zníženú známku zo správania. Žiaci vymaškali 4483 ospravedlnených hodín a 2 neospravedlnené hodiny.

Na škole pracuje 19 krúžkov, v ktorých žiaci trávajú svoj voľný čas i vzdelávajú sa. V popoludňajších hodinách pre nich učiteľia uskutočňujú rôzne zaujímavé akcie a pripravujú ich aj na súťaže a olympiády, kde naši žiaci dosiahli pekné výsledky, za čo im patrí pochvala:

- 9. 11. 2012 si žiačky 9. ročníka L. Balušíková a M. Kalníková vybojovali 2. miesto v obvodovom kole bedmintonu dievčat.
- V tej istej súťaži ôsmaci A.

Gáborík a J. Zboran skončili na 3. mieste.

- 14. a 16. 11. 2012 sa žiaci 7., 8. a 9. roč. zúčastnili obvodového kola v stolnom tenise. Hoci nezískali popredné umiestnenie, zbierali cenné skúsenosti a možno o rok bude aj víťazstvo.
- Trinásťka je vraj nešťastné číslo. To vôbec nemusí byť pravda! Veď práve 13. 12. 2012 zvíťazili naše šiestačky a siedmačky v obvodnom kole vo vybíjanej a postúpili do vyššej súťaže. Držíme palce, aby sa im podarilo zvíťaziť aj tam.
- Dievčatám „vybíjanárkam“ sme palce držali dobre – 11. 1. 2013 postúpili do regionálneho kola vo vybíjanej, ktoré sa uskutoční 14. marca 2013. Našu školu dobre reprezentovali tieto žiačky spolu s ich trénerkou učiteľkou Mgr. Šišťikovou: siedmačky: D. Babjarová, P. Bašová, L. Bulíková, K. Kozová, S. Matejková, K. Šamajová ml.,

šiestačky: D. Balážiková, V. Drábiková, E. Maríkovcová, M. Šmulíková a piatačka AM. Fujačková. Teraz držíme palce ešte silnejšie!

- Lukáš Gardian, žiak 7. triedy, zabojoval nielen v okresnom technickej olympiády, ale aj v krajskom kole, kde získal krásne 1. miesto.
- Literárna práca Emmy Koreníkovovej, žiačky 4. ročníka, postúpila z okresného kola literárnej súťaže Európa v škole do celoslovenského kola.

Všetkým žiakom gratulujeme, ďakujeme za vzornú reprezentáciu školy a tým, ktorí postúpili ďalej, silno držíme palce a želáme veľa úspechov v ďalších kolách.

ilí žiaci, prichádza jar, s ňou pekné počasie, ktoré vás láka von. Pobyt na čerstvom vzduchu je naozaj zdravý a prospešný, ale nezabudnite si sadnúť aj nad učebnice, aby ste nezostali celkom mimo školských povinností. Vždy je čo zlepšovať. Chce to len trochu chuti a pevnej vôle. Veľa šťastia! **(riad)**

Učil som sa nielen v škole, ale aj od deda

„Technická olympiáda je náročná súťaž pre žiakov základných škôl,“ hovorí pani učiteľka Splavcová, ktorá vyučuje na našej škole predmet svet práce, kedysi pracovné vyučovanie a technika. „Náročná preto, lebo žiak musí mať nielen výborné vedomosti o materiáloch a technikách výroby, ale musí mať aj praktické zručnosti a v neposlednom rade musí k príprave pristupovať zodpovedne. A v súčasnosti takýchto detí na škole je málo. Majú alebo „dobrú“ hlavu, páli im to,

ale, žiaľ, chýbajú im praktické zručnosti. Alebo naopak – sú zručné, v praktickej činnosti excelujú, ale strácajú potrebné body vo vedomostnej časti súťaže. A hovoriť o zodpovednosti k pravidelnej príprave? Deťom sa dnes jednoducho nechce.“

V kom všetky tieto atribúty učiteľka našla, je náš siedmak Lukáš Gardian. Všimla si ho už v 5. triede, keď ho začala učiť predmet svet práce. Zodpovedný a zručný – to bola jej krátka, ale výstižná charakteristika.

„Zručnosť, tú mám po dedovi Jarovi,“ vraví Lukáš. „Odmalička som s ním rád trávil čas v dielni. Najprv som mu podával klinec a kladivko, potom som s ním klinec aj zatíkal, naučil ma robiť s pílkou, rašpľou, pilníkom. Už sme spolu zmajstrovali všeličo.“ Tento školský rok sa technickej olympiády zúčastnil po prvýkrát. Pripravovať sa začali s pani učiteľkou už v septembri, lebo obvodné kolo sa konalo 9. novembra v Týždni vedy a techniky. Tu skončil na 1. mieste a povzbudený úspechom začal prípravu na krajské kolo nielen s učiteľkou v škole, ale aj sám doma. Úsilie a snaha priniesli ovocie – 1. miesto v krajskej

súťaži v Novom Meste nad Váhom. Súťažiaci sa museli za 90 minút popasovať s výrobou plastového noža na korešpondenciu podľa technického výkresu. A tak Lukáš presne meral, pílkou na železo rezal, piloval zúbky a trochu sa i zapotil, lebo veľmi chcel uspieť. A porota hodnotila – testovú časť, presnosť, funkčnosť i estetický vzhľad výrobku. Z ôsmich víťazov obvodných kôl

získal nielen prvenstvo, ale bol aj jediný úspešný riešiteľ tejto súťaže. Škoda, že na tomto stupni olympiáda končí. Určite by si bol poradil aj v celoslovenskom kole. Tam postupujú iba starší žiaci.

Veríme, že tento úspech Lukáša povzbudí a o rok si bude merať sily s najlepšimi na Slovensku. Držíme palce a ďakujeme za vzornú reprezentáciu školy.

Nech je život šťastný a veselý

Vždy vo februári sa na jeden deň premení škola na rozprávokú. Tento deň patrí žiakemu karnevalu. A ktorý deň bol rozprávkový tento školský rok? 4. február 2013. Pri pohľade na rozprávkové deti v maskách v krásne vyzdobenej sále kultúrneho domu sa nám poplietli

všetky rozprávky. Prečo? Lebo Červená Čiapočka šla ruka v ruke s pažravým vlkom, čertisko sa na nás milo usmieval, kukláči nenaháňali strach, vojaci netúžili po boji, vodník sa dobre cítil aj na suchu, nikto nezašliapol malú lienku, svetlušku či farebné motýle. Deti sa zabávali, tan-

covali, pomaškrtili si na sladkých dobrotách, ktoré pre ne pripravili mamičky, zabudli na problémy, ktoré ich trápia, boli veselé, usmiate, šťastné.

Zaželajme deťom, nech je ich život šťastný ako závery rozprávok, hrdinami ktorých sa na chvíľku stali.

Postrehli sme

Čakajú na našu lásku

Doteraz som nemala veľa dôvodov chodiť do nášho domova dôchodcov. Hovoríme mu tak, aj keď oficiálny názov je Centrum sociálnych služieb Javorník. V poslednej dobe som tam však častejšie a pociťujem stále väčšiu vďaku.

VĎAKU obecnému úradu, že dal podnet k jeho vzniku, podporil a podporuje ho finančne. Trenčiansky samosprávny kraj je zriaďovateľom tohto zariadenia. VĎAKU všetkým zamestnancom domova, ale hlavne sestričkám. Za ich obetavosť a starostlivosť o obyvateľov domova. Povieť si, veď je to ich práca. Ale keď ste tam častejšie a pozorujete ich, vidíte, že si nerobia iba svoju prácu. Oni majú živý záujem o svojich klientov, zaujímajú sa o ich starosti, tu prehodia slovo pochvaly. Niekedy aj pokarhajú, ale vidíte z ich slov a skutkov lásku.

Uvedomujem si aká to je ťažká práca. Ťažká fyzicky – pri ležiacich starých ťažká psychicky. Lebo každý z obyvateľov domova je iný. Často ich premiestnenie z domu, kde bývali dlhé roky, nezaujímajú najbližších či zdravotné problémy ubíjajú. Ako prvá si ich zlú náladu odnesie sestrička. V domove sú vytvorené podmienky na dobrú starostlivosť, strava je dobrá, aj dostatok tepla. To podstatné je ale na nás príbuzných. Je pravda, že život nás niekedy prinúti a musíme svoju mamu, otca, tetu či babku dať do domova. To vždy neovplyvníme, ale čo ovplyvniť môžeme je náš záujem o nich.

Veľmi im chýbajú častejšie návštevy rodiny. Preto vás prosím, nezabúdajte na nich. Bránu domova, ale aj bránu ich srdca máte stále otvorenú. Očakávajú váš záujem, dobré slovo, aj to, že ich občas zoberiete, ak sa to dá, aj k sebe domov aspoň na niekoľko hodín. Spríjemníte im tak starobu.

Matka Tereza povedala: Tuberkulóza a rakovina nie sú najhoršími chorobami. Myslím si, že oveľa horšou chorobou je byť nechcený a nemilovaný. (am)

Prázdná MŠ. Pre koho?

Pán starosta sa nemôže zmieriť s tým, že rodičia odmietli zatvorenie objektu MŠ a jej premiestnenie do ZŠ. Občania Papradna nie sú naivní. Chápu, že stav, kedy počet žiakov ZŠ neustále klesá, je neudržateľný. Rovnako chápu, že navrhované riešenie by mohlo byť správne, len im nikto nevysvetlil, čo s priestormi MŠ ďalej.

Tak ako MŠ v Luhoch, ani túto Papradno nedostalo do daru. Stávali sa svojpomocne a ľudia na nich odpracovali množstvo hodín zadarmo. Majú právo byť informovaní, aký zámer má obec s budovami. Škôlka v Luhoch chátra. Rovnaký osud má postihnúť i druhú? Po obci sa šíria fámy, že sa objekt predá a prebuduje na zariadenie pre zahraničných dôchodcov. Najlepšie ako tieto fámy vyvrátiť je dôveryhodne vysvetliť zámer ďalšieho využitia v prospech občanov Papradna. Porozumenie sa potom určite nájde.

A. Balušík

Hasiči, čo s tým?

Veľkonočný pondelok, po „našiem“ – šibáky, sa v Papradne vždy niesol v znamení veľkého oblievania. Oblievajú chlapci, mládenci, muži, ba dokonca aj hasiči zavčas rána vytiahli ručnú striekačku a chodili s ňou po dedine, aby ani jedna žena nezostala suchá. Namiesto ručných striekačiek máme dnes v Papradne tri hasičské autá. Pri poslednom veľkom požiari, kedy zhorela obývaná chalupa, ani jedno z nich nevyšlo včas na zásah. Požiar hasili len hasiči z Považskej Bystrice, ktorým pomáhal DHZ z Brvníša.

Vedie nás to k úvahe, že ak by sa dnes spoliehali naše „dzievčence“ na zdravý vodu od hasičov, mali by radšej počkať na tých zo susedných obcí?

A. Balušík

Kamarátíme sa nielen s počítačom, ale aj s knihami

V rámci slovenského jazyka a literatúry pri príležitosti Medzinárodného dňa školských knižníc ponúkame každý rok žiakom zaujímavé akcie v školskej knižnici vždy s iným programom. Naposledy sa žiaci preniesli do sveta slovenských ľudových rozprávok. Dokázali, že majú bohaté vedomosti o rozprávkach – rozprávali, ktoré rozprávky sa im páčia, vedeli ich zreprodukovať. Rozprávku O dvanástich mesiačikoch zdramatizovali, kreslili ilustrácie. Žiaci, ktorí zatúžili po novej knihe, mali možnosť kúpiť si ju priamo v knižnici za výhodnú cenu, kde sa uskutočnila aj výstava kníh.

Už tradíciou sa stali i besedy so spisovateľmi v mesiaci kníh – v marci. V posledných rokoch mali žiaci možnosť besedovať so Štefanom Melišom, rodákom z Papradna píšucim povesti z nášho regiónu, a Boženou Dobrovičovou z Považskej Bystrice.

Výsledkom takýchto akcií sú mnohé literárne práce, ktoré napísali žiaci a ktoré boli ocenené na celoslovenských súťažiach Prečo mám rád slovenčinu, prečo mám rád Slovensko, Európa v škole, Dúha, O cenu D. Tatarku.

Šláger pánty *Televízne natáčanie*
Hudobno-rábový program
plný prekvapení
v **TV D Papradno**
o **19:00 hodine**

12. apríla 2013

Ludový hospiant
Strýco Maťo

sk. Považian
Lenka a Denisa

skupina **AC+**

Freddie Mercury
Peter Pačut

Freddie Mercury

Duo Sonet

*Prodáv vstupeniek na
Obecnom úrade v Papradne.*

Program pripravil a točil sa na ňu
Otto Weiter
a
Andrea Fischer

Šláger TV
POVEDZ, TO S KVEŤMI

Šibáky

Na šibáky (Veľkonočný pondelok) sa tešili najmä chlapci a mláden- ci. Vstali skoro ráno ešte za tmy, nech sú medzi prvými, ktorí prídu do domov dievčat, aby tieto zastihli ešte v posteli. Boli vyobliekani vo sviatočných krojoch alebo v maskách – mali začiernené tváre, oblečené sukne, záponky, staré handričká, bombardáky, ktoré im bolo vidno spod sukien. Takýchto zamaskovaných mláden- cov volali šibačiar. Nosili so sebou drevené nožnice a drevenú britvu a na dvore dievčat zahrli krátke divadlo – nimi akože ostrihali a oholili jedného zo šibačiarov. Nosili aj z handier urobeného paná- ka – Emíľa, s ktorým vyvádali rôzne somariny: hodili ho do rieky, pohadzovali si ho medzi sebou, hladkali ho a ponáhľali sa aj s ním za dievkami. Dievky sa šibákov obávali, ukrývali sa doma káj kerá vedzela, ale veľmi im to nepomohlo. Aj tak ich našli, vyvliekli na dvor a tu na ne vyúsucili ze dve putne studzenej vody alebo hích hodzili do rieky. Potom ich vyšibali vřbovým korbáčom, až im na zadku a na stehnách navreli červené pásy – to aby nedostali svrab. A to všetko za veľkého vresku dievčat. Otec dievku nebránil, ešte šibačiarov posmeľoval: „Len hu dobre, nech je pekná a celý rok zdravá a nech sa už zaľubi dzei kerémusi, aby sa už len vydala.“ Potom dievčence ponúkli mláden- cov trůnkom a dali im do košíka surové vajčicka (bol to jeden z mála dní v roku, kedy sa do chuti najedli škvareniny). A veru boli aj rady, že k nim šibačiar prišli, lebo do roka sa hích nechycili žiadné choroby a pliahy, voda z nich zmyla šetko zlé. A tá, ku ktorej nikto neprišiel, lebo bola alebo škaredá, alebo veľmi chudobná, ako jej len posmutneli oči! Trápilo ju, že ju nikto nechce, a tak si sama ľahla v záponce do jarku, aby bola mokrá, nech všetci vidia, že aj ju vyoblievali, že aj ona je súca na vydaj.

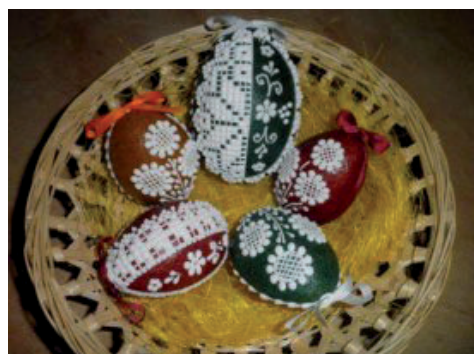
Ženy, ktoré išli do kostola, muži neoblievali, ale cestou nazad sa vody ušlo aj im.

Šibáky ako zvyk sa uchovali i v súčasnosti, ale v trochu inej podobe.

Takúto máme medovníkárku

Andrea Machalíková žije v našej obci so svojou rodinou piaty rok. Možno povedať, že bývalú Považskobystričanku už pozná celá Papradnianska dolina. Svoju šikovnosť, zručnosť i nápaditosť „upečie“ – spod jej rúk vychádzajú medovníky, na ktorých každé oko rado spočívne. Medovníky tak ozdobia radostné dni Vianoc, budú odmenou pre veľkonočných šibačov. Potešia aj v iné dni, kedy je príležitosť urobiť niekomu radosť.

Pred Vianocami 2010 sa Andrea pribrala k pečaniu medovníkov už s myšlienkou, že ich vyzdobí krajšie ako doteraz. Podarilo sa.

A vznikla nová vášeň, nový koniček, jeho výsledok je sladký a neveriteľne pekný. Naše čiernobiele snímky to síce nepotvrdia, ale jej www.mojemedovníky.es-tranky.sk o tom povie dia svoje.

Recept

Palacinky s kapustou a klobásou

Cesto: 150 g hladkej celozrnej múky, 50 g hladkej bielej múky, 2 vajcia, soľ, 300 ml mlieka, olej

Náplň: 1 veľká cibuľa, 100 g plátkov anglickej slaniny, 2 lyžice oleja, 500g kyslej kapusty, 2 lyžičky rasce, cukor, 2 paprikové klobásy

Postup:

Múku preosejeme. Vajcia rozšľaháme so štipkou soli a mliekom. za stáleho miešania pridáme múky. Vypracujeme hladké cesto. Uložíme ho do chladničky a necháme 30 minút preležať.

Cibuľu ošúpeme a nakrájame. Anglickú slaninu pokrájame na rezančeky. V kastróliku rozohrejeme asi 2 lyžice oleja a orestujeme na ňom cibuľu so slaninou. Pridáme kyslú kapustu a rascu. Všetko podlejeme trochou vody a pod pokrievkou asi 15 minút podusíme.

Pred koncom dusenia kapustu podľa chuti dosladíme. Z cesta upečieme 8 tenkých palaciek.

Klobásy pokrájame na tenké plátky. Palacinky naplníme dusenou kapustou a kolieskami klobásy. Zvinieme ich a podávame.

Rady našich babičiek

Cibuľový zázrak – nakrájame 3 cibule na kolieska. Postupne ich navrstvíme do nádoby a presypávame cukrom (najlepšie trstinovým). Nakoniec prikryjeme a necháme odstať. Za niekoľko hodín cibuľa pustí šťavu, ktorú zlejeme do pohára. Sirup podávame pri kašli niekoľko krát denne po lyžičkách.

Sirup proti kašľu: 1 väčšiu cibuľu a 1-2 citróny pokrájame na kolieska a ukladáme do vysokej nádoby. Naspodok dáme citrón, potom cibuľu, zalejeme 1-2 PL medu, potom opakujeme – citrón, cibuľa, med, až kým máme suroviny. Dáme na teplé miesto (napr. radiátor). Za 2-3 hodiny cibuľa a citrón pustia šťavu, ktorú dáva- me deťom po lyžiciach, cca 6 PL za deň.

Mlieko a žltok proti kašľu: zohrejeme hrnček mlieka, rozmieša- me v ňom 1 žltok, 1 lyžičku masla a 1 lyžičku medu. Vypijeme.

Korenená limonáda proti bolesti hrdla: do hrnčeka dáme 600 ml vody, 2 klinčeky, 2 kusky nového korenia, kúsok celej škorice, prikry- jeme a pomaly varíme 10 minút. Po uvarení scedíme, pridáme lyžicu medu a šťavu z celého citróna. Pijeme čo najviac horúce.

Na bolesti hrdla zaberajú aj obklady. Stačí, ak vyžmýkate plienku namočenú v slanej studenej vode, priložíte ju na hrdlo, prekryjete igelitom a potom suchým uterákom. Hrdlo necháme zabalené 2 hodiny.

Jedným z **najúčinnejších receptov na bolesť hrdla** je rozhrýzť a zjesť strúčik cesnaku a piť čaj z tymianu. Účinné je aj kloktanie slanou vodou alebo cmúľanie koreňa klinčeka.

Na Veľkonočnú nedeľu futbal chýbať nebude

Jarná odvetá súťažného ročníka začína práve 31. marca 15. kolom. Pred hráčmi TJ Žiar Papradno stojí náročná úloha - byť lepší ako na jeseň. Hneď v tomto kole môžu získať body doma s Dolnou Marikovou, o dva týždne k nám prídu Malé Lednice, prvý májový víkend Dolné Kočkovce, potom Streženice, Lysá pod Makytou a na záver 16. júna Visolaje.

Ťažšie to bude na ihriskách súperov, hráme v Brvništi, v Plevníku, v Udiči, Tuchyni, Jasenici, Košeci. V máji bude dohrávka 14. kola, ktoré bolo podľa rozpisu súťaže plánované ešte na november, ale pre nepriaznivé

počasie sa nehralo. V ňom hráme v Horovciach. Nemálo starostí majú funkcionári TJ aj s dorastencami a dvoma družstvami žiakov, ktorí hrajú súťaže Západoslovenského futbalového zväzu. Pozývame priaznivcov futbalu aj na ich domáce stretnutia podporiť ich úsilie vo futbalovom napredovaní.

Hokejbal

13. kolo:

Papradno – Yetti team 2:5 (1:2, 0:1, 1:2), P. Grbál, Badač – Bušovský 4, Žilínčik.

1. Rozkvet	12	9	1	2	88:41	19
2. Jelšové	12	9	1	2	66:44	19
3. THC	13	7	2	4	63:45	16
4. Yetti team	13	6	4	3	72:35	14
5. Papradno	13	4	2	7	32:51	10
6. Hrabové	12	3	2	7	38:76	8
7. Jasenica	13	2	3	8	44:73	7
8. Red Stars	12	2	1	9	43:81	5

Z turistického kalendára

Aktivity Klubu lyžiarov a turistov v Papradne sú na rok 2013 známe. Hneď v januári sa sily preverujú na bežkách v okolí Vrchovej. Naši členovia nechýbajú ani na lyžiarskom prechode hrebeňom Javorníkov na bežkách, ktorý organizuje považskobystrický KST. Boli tiež pri symbolickom odomknutí Manínskej úžiny pre letnú turistiku. V posledný marcový deň je na programe Veľkonočný výstup na Holý vršok, 5. ročník

Apríl

Jilemnického Jarná 25
Osadenie mája pred obecným úradom

Máj

Zber odpadu popri turistických chodníkoch v Javorníkoch
Stretnutie pri Troch krížoch na Stratenci

Jún

Prechod chotárom Papradna
Oprava a údržba prístreškov v Javorníkoch
Čistenie turistických a bežeckých trás.

V spolupráci s Obecným úradom Papradno sa členovia zúčastňujú na realizácii náučného chodníka. Predsedom občianskeho združenia Klubu lyžiarov a turistov Papradno je Tibor Zendek, podpredsedom Jozef Gardoň. Facebook: Klub turistov Papradno.

Najlepší v bežeckom lyžovaní z 27. januára 2013 na Vrchovej

1. Dušan Bibiš, 2. Jozef Pavlík, 3. Jozef Balušík

1. Ľubka Lapúniková, 2. Oľga Vašítková, 3. Jarka Tarožíková

Tridsiateho ročníka silvestrovského výstupu na Bukovinu v Brvništi sa zúčastnilo bezmála 500 ľudí, medzi ktorými nechýbali ani turisti z Papradna. Výstup už tradične sprevádzala bohatá tombola, dobrá nálada a stretnutie sa so známymi. (am)

Vydavateľ: Obec Papradno, 018 13 Papradno č.315, IČO:00317594. **Redakčná rada:** Ing.Věra Lališová, e-mail: viera.lalisova@cs-spapradno.sk, Ing. Anna Miniariková, Ing.Magdaléna Balušiková, Ambro Balušík, e-mail: papradno@papradno.sk . **Príprava pre tlač:** Viera Petriková. **Tlač:** PNprint, Piešťany. **Náklad:** 1 100 výtlačkov. Povolené Okresným úradom Považská Bystrica, odbor všeobecnej vnútornej správy. **Reg.číslo:** EV 3232/09, ISSN 1338-8037. **Cena výtlačku:** bezplatne.